

Nr. 1143.

17 listopada 19.

Do

Państwowego Urzędu J.U.R.

w Warszawie.

L.S.
Państwowy Urząd do Spraw
powrotu J.U.R.
Misja zagraniczna.

RAPORT Nr. IX.

OBÓZ W MODENIE.

W tych dniach zostaje zwinięty obóz w Pontecchio Komenda Polska Pontecchio i pozostali jeńcy przenoczą się do Modeny, gdzie urządzony jest obóz, mogący pomieścić 2000 do 2500 ludzi. Oprócz tego przewidywany jest drugi obóz w Sassuolo /również w obrębie Korpusu Bolonskiego/ na 1000 ludzi. Do Modeny ściągani będą wszyscy pozostali Polacy rozproszeni dotychczas po różnych miejscowościach, jak również jeńcy różnych narodowości, poddani polscy, których przewiezienia do Modeny zażąda Misja J.U.R.

W listopadzie odszedł pociąg wojskowy z Pontecchio do Krakowa dnia 11 b.r., którym odjechało 50 oficerów i 1097 żołnierzy i 18 osób cywilnych /w doczepionym wagonie drugiej klasy/ na zlecenie Generalnego Konsulata w Rzymie.

SPRAWA JEŃCÓW MIESZKAŃCÓW KSIĘSTWA CIESZYŃSKIEGO:

W uzupełnieniu listu Misji do Państwowego Urzędu J.U.R. z dnia 4 listopada b.r. za Nr. 1011 i w odpowiedzi na list Rady Narodowej Cieszyńskiej L.1-3550, podpisany przez Ks. Brzuskę, donosi się, że Misja poczyniła wszelkie starania, by Niemców ze Śląska Cieszyńskiego wyprawić do miejsc ich zamieszkania za jej pośrednictwem. Odpowiednie instrukcje w tej sprawie są oddawna udzielone Komendzie Pontecchio.

Uprasza się o zakomunikowanie tej wiadomości Radzie Narodowej w Cieszynie, jak również, że pociągami dnia 11 b.m. odjechali do kraju następujący Niemcy z Cieszyńskiego:

Cichy Jan, Kuperman Ludwik, Sikora Karol, Schanzl Gustaw, Vogt Otto, Better Karol, Czyż Karol, Chlebus Karol, Jenkner Paweł, Kornas Paweł, Mach Karol, Worber Fritz, Urbańczyk Jan, -razem 13/oficerów/.

SPRAWA JEŃCÓW RUSINÓW:

Ankieta, przeprowadzona przez władze włoskie, na podstawie Cyrkularza Ministerjum Wojny Nr. 48777, o którym doniesiono w raportach Nr. 7 i 8, dała następujący wynik: zapisało się do powrotu:

do Galicji przeszło	19000
na Ukrainę "	15000
do Rumunii "	1000
do Kołczaka	17

Powyższe dane zostały zakomunikowane posłowi p. Skirmuntowi, który bezzwłocznie donosi o tem M.S.Z. w Warszawie. Dodać należy, że powyższa ankieta była przeprowadzona naogół b. niedbale.

Co się tyczy powrotu Rusinów, którzy wypowiedzieli się za powrotem do Galicji, to zdaniem Misji należy bezzwłocznie do niego przystąpić. Dotychczas Ministerjum Wojny zgadza się na skierowanie transportów na Innsbruck, udzielenie eskorty włoskiej do granicy polskiej i zmianę wagonów w Innsbrucku. W tych dniach odbędzie się konferencja w Ministerjum Wojny z udziałem kierownika

Misji, na której ostatecznie omówiona będzie technika tych transportów.

Należy w każdym razie jaknajrychlej wysłać misję polską do Innsbrucku, która na terytorjum Austrii będzie dozorowała transporty.

Ministerjum Wojny jest zasadniczo przeciwne utworzeniu dużego obozu koncentracyjnego, zamierzając wywazić Rusinów poza granicę Włoch bezpośrednio z tych obozów, w których obecnie się znajdują, a to z następujących powodów: 1/ dla braku odpowiedniego obozu, mogącego pomieścić kilkanaście tysięcy ludzi, 2/ dla uniknięcia a wzmożenia ruchu kolejowego, nieuniknionego przy koncentrowaniu jeńców w jednym obozie. Wobec powyższego trzeba przewidywać, że dokumenty podróży będą wydawane jeńcom w Innsbrucku lub Oświęcimiu.

Misja powtórnie pozwala sobie /patrz raport Nr. 7/ zwrócić uwagę na fakt istnienia misji ukraińskiej dla spraw jeńców w Innsbrucku pod kierunkiem kpt. Kiryey i Szewczyka, która w porozumieniu z taką misją w Rzymie, prowadzi ożywioną agitację ukraińską również na terytorjum Włoch. Z Pontecchio nadesłano nam odezwę tego Komitetu /w Innsbrucku/ do jeńców Rusinów we Włoszech, przyjętą przez tamtejszą komendę, której niektóre wyjątki opiewają:

" Rumunja zobowiązała się przepuszczać transporty ukraińskie przez swoje terytorjum. Również Austria i Czechy".

" Sytuacja w Polsce niepewna; zaburzenia wszelkiego rodzaju. W Galicji Wschodniej wprowadzone są zżkoły ukraińskie, jak również uniwersytet ukraiński, który urządza przedstawienia po wszystkich miastach. Jednakże nie dajcie się obalamucac przez wrogich nam agitatorów. Jeżeli komenda włoska będzie was zmuszać do powrotu do Polski, do Kołczaka, lub Denikina, i do Rumunji, to oświadczenie jej, że chcecie iść do Petlury. Przesyłajcie nam spisy tych, którzy się oświadcza za Petlurą i bądźcie spokojni, że niewola wasza już długo trwać nie będzie."

" Nasze transporty z Niemieckiej Jablonki /Morawy/ już odchodzą na Ukrainę".

Misja nasza zapytuje, czy nie byłoby wskazaniem poinformować o powyższem M.S.Z. w Warszawie? Tutejsze Poselstwo jest już o tem zawiadomione.

Dla informacji donosimy, że transporty ukr. z Włoch w większości będą szły drogą morską na Konstancę /wiadomość z Ministerjum Wojny w Rzymie /.

Kierownik Sekcji

J. Kopriński m.p.

L.S.
Państwo wy Urząd do spraw
powrotu J.U.R.
Misja zagraniczna.

Za zgodność odpisu: